

ԲԱԺԻՆ Ա. ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հայ երաժշտություն

Հայ հոգևոր երգարվեստը 5-7-րդ դարերում: Հայ հոգևոր երգարվեստը 7-8-րդ դարերում: 5-8-րդ դարերի հայ մտածողների երաժշտագեղագիտական հայացքները (Դավիթ Անհաղթ, Դավիթ Քերական, Ստեփանոս Սյունեցի):

Շարականները և դրանց նշանակությունը հայ հոգևոր երաժշտության համար: “Պատարագը” որպես հայ հոգևոր երաժշտության կոթող:

Տաղերի արվեստի սկզբնավորումը և զարգացումը:

Գրիգոր Նարեկացու տաղերը: Հայ հոգևոր երգարվեստը 10-14-րդ դարերում: Ներսես Շնորհալին որպես երաժիշտ և երգահան:

Երաժշտության տեսությունը հին և միջնադարյան Հայաստանում: Ձայնեղանակների տեսության հիմնական գծերը միջնադարյան Հայաստանում: Աշուղների արվեստը, Սայաթ-Նովա:

Հայ հոգևոր երգարվեստի ուսումնասիրությունը անցյալում և ներկայում:

Նոր հայկական ձայնագրության գյուտը և նշանակությունը:

Արևմտահայ երաժշտական գործիչները՝ Գաբրիել Երանյան, Եղիա Տնտեսյան (տեսական ուսումնասիրությունները), Նիկողայոս Թաշճյան:

Տիգրան Չուխաճյանի ստեղծագործության պատմական նշանակությունը:

Երաժշտաբեմական ժառանգությունը. “Արշակ Երկրորդ” օպերան:

Երաժշտագիտական գրականությունը Չուխաճյանի մասին:

Հայկական երաժշտական թատրոնի ստեղծումը և նրա գործիչները:

Հայ պրոֆեսիոնալ երաժշտությունը Արևմտյան Հայաստանում 1860-1910թթ.:

XIX դարի II կեսի հայ երաժշտական մշակույթը. արևելահայ կոմպոզիտորական դպրոցի ձևավորումը:

Քրիստափոր Կարա-Մուրզայի ստեղծագործական դիմանկարը:
Մակար Եկմայանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Նիկողայոս Տիգրանյանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Կոմիտասի ստեղծագործության պատմական նշանակությունը: Ստեղծագործական և երաժշտագիտական ժառանգությունը: Կոմիտասի գեղագիտական սկզբունքները: Կոմիտասը և հայ հոգևոր երաժշտությունը:
Ալեքսանդր Սպենդիարյանի ստեղծագործական դիմանկարը: Սիմֆոնիկ ստեղծագործությունները: “Ալմաստ” օպերան:
Արմեն Տիգրանյանի ստեղծագործական դիմանկարը: Օպերային ստեղծագործությունը. “Անուշ” և “Դավիթ Բեկ” օպերաները:
Ռոմանոս Մելիքյանի ստեղծագործական դիմանկարը: Ռոմ.Մելիքյանը և ազգային կամերային-վոկալ երաժշտության զարգացումը:
Արամ Խաչատրյանի ստեղծագործության պատմական նշանակությունը, ստեղծագործական դիմանկարը: Բալետները: Կոնցերտները: Սիմֆոնիկ ստեղծագործությունները:
Երաժշտական թատրոնը Հայաստանում (1930-1960թթ):
Սիմֆոնիկ երաժշտության զարգացումը Խորհրդային Հայաստանում:
Հայ կամերային-գործիքային երաժշտությունը (1940-1960թթ.):
Հարո Ստեփանյանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Գրիգոր Եղիազարյանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Ալեքսանդր Հարությունյանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Ղազարաս Սարյանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Էդվարդ Միրզոյանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Ա.Բաբաջանյանի ստեղծագործական դիմանկարը:
Հայ երաժշտության հիմնական ուղղությունները 1970-1990թթ.:
Ավետ Տերտերյանի ստեղծագործական դիմանկարը: Սիմֆոնիաները:
Էդգար Հովհաննիսյանի ստեղծագործական դիմանկարը: Երաժշտաբեմական ստեղծագործությունները:

Տիգրան Մանսուրյանի ստեղծագործական դիմանկարը:

Հայ սիմֆոնիկ երաժշտության զարգացման ընթացքը: Հայ վոկալ արվեստի զարգացման ընթացքը: Ժամանակակից հայկական սիմֆոնիկ ստեղծագործության բնութագիրը: XX դարի ոճական ուղղությունները հայ երաժշտության մեջ: Սփյուռքահայ երաժշտության գործիչները:

2. Արտասահմանյան երաժշտություն

XIX-XX դարերի արտասահմանյան երաժշտության վերաբերյալ ռուսական երաժշտական պատմագիտության զարգացման հիմնական փուլերը:

Արևմտյան երաժշտական պատմագիտության զարգացման հիմնական փուլերը: Պրոֆեսիոնալիզմի հասկացությունը արվեստում, այդ թվում երաժշտական արվեստում: Երաժշտական գործունեության դասակարգումը ֆոլկլորից մինչև երաժիշտների մասնագիտացման եվրոպական նոր տարատեսակները:

Բանավոր-պրոֆեսիոնալ (մենեստրելային) մշակույթի հասկացությունը և կոմպոզիտորական (գրավոր) ստեղծագործության վաղ ձևերը Եվրոպայում: Ռենեսանսի պատմական կատեգորիան՝ կարոլինգյան ռենեսանս, XII դարի ռենեսանս, Վերածնության դարաշրջան: Երաժշտական Վերածննդի վերաբերյալ հիմնական գրականությունը:

Բարոկկոյի դարաշրջանը երաժշտական մշակույթում պատմական փուլերը և գեղարվեստական անհատականությունները: Բարոկկոյի խոշորագույն ներկայացուցիչները (Իոհան Սեբաստիան Բախ, Գեորգ Ֆրիդրիխ Հենդել):

Յո.Ս. Բախի ժառանգության ընկալումը 1750-2010թթ.: Հիմնական աշխատությունները բախագիտության բնագավառում:

Դասականության պրոբլեմը երաժշտության մեջ: Քրիստոֆ Վիլիբալդ Գյուկ: Վիեննական դասական դպրոց (Հայդն, Մոցարտ, Բեթհովեն):

Բեթհովենագիտությունը XIX-XX դարերում:

Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ և նրա խոշոր ներկայացուցիչները (Ֆրանց Շուբերտ, Ռոբերտ Շուման, Ֆրեդերիկ Շոպեն, Ֆերենց Լիստ, Հեկտոր Բեռլիոզ):

Ռոմանտիկ կոմպոզիտորների գրական ժառանգությունը:

Ռոմանտիզմի հասկացությունը երաժշտական գիտության մեջ:

Ռիխարդ Վագներ: Ջուզեպպե Վերդի: Միխայիլ Գլինկա: Պյոտր Չայկովսկի:

Ուշ ռոմանտիզմը, պոստռոմանտիզմը և նեոռոմանտիզմը երաժշտության մեջ: Երաժշտական դրամայի պրոբլեմը XIX դարում:

Սիմֆոնիկ պոեմ ժանրի պատմությունն ու գեղագիտությունը:

Ազգային ուղղությունները XX դարի երաժշտության մեջ:

XX դարի երաժշտության հիմնական ուղղությունները և զարգացման միտումները (իմպրեսիոնիզմ, էքսպրեսիոնիզմ, նեոկլասիցիզմ):

Նոր վիեննական դպրոց (Շյոնբերգ, Վեբերն, Բերգ):

Երաժշտական “ավանգարդը” (Էլեկտրոնային երաժշտություն՝ Կարլիայնց Շտոկհաուզեն, Լուչանո Բերիո, Ալեստորիկա՝ Ջոն Բեյջ, Կոնկրետ երաժշտություն՝ Պիեր Շեֆֆեր, Սոնորիկա՝ Մաուրիսիո Կագել):

Ռուսական խմբերգային երաժշտությունը XVIII դարում և XIX դարի առաջին քառորդում: Երաժշտական թատրոնը մինչ Մ.Ի.Գլինկան:

Երաժշտագիտական գրականությունը Գլինկայի մասին:

Կուչկիզմի գեղագիտական և ստեղծագործական սկզբունքները (ըստ գրական ժառանգության նյութերի):

Երաժշտագիտական գրականությունը Մ.Պ.Մուսորգսկու մասին: Օպերաների նորարարական նշանակությունը:

Երաժշտագիտական գրականություն Ն.Ա.Ռիմսկի-Կորսակովի մասին:

Երաժշտագիտական գրականությունը Պ.Ի.Չայկովսկու մասին:

Ռուսական դասական օպերան XIX դարում: Ակնարկ ժանրերի մասին:

Ռուսական սիմֆոնիզմի զարգացման ուղիները XIX դարում:

Կամերային-գործիքային երաժշտությունը Ռուսաստանում XVIII դարի վերջից մինչև XIX դարի վերջին տասնամյակները: Ժանրերի էվոլյուցիան: Ժանրերի ճակատագիրը ռուսական երաժշտության մեջ XIX դարի վերջին և XX դարասկզբին: Ս.Վ.Ռախմանինով: Գրական ժառանգությունը: Երաժշտագիտական գրականությունը Ռախմանինովի մասին:

Ա.Ն.Սկրյաբինի ստեղծագործության էվոլյուցիան:

Ի.Ֆ.Ստրավինսկի: Գրական ժառանգությունը: Ստեղծագործության ժանրերի ակնարկ: Երաժշտագիտական գրականությունը Ստրավինսկու մասին:

Ռուսական երաժշտական կլասիկական և XX դարի ռուսական երաժշտությունը (ավանդույթների ժառանգորդության պրոբլեմի շուրջ):

ԽՍՀՄ կյանքում երաժշտական-հասարակական հիմնական իրադարձությունները 1917-ից մինչև 1950-ականների կեսերը:

Երաժշտագիտական գրականությունը Ս.Ս.Պրոկոֆևի մասին:

Երաժշտագիտական գրականությունը Դ.Դ.Շոստակովիչի մասին: Սիմֆոնիաները:

XX դարի արվեստի ոճական հիմնական ուղղությունները և դրանց դրսևորման ձևերը սովետական երաժշտության մեջ (1910-1920-ական թվականների ավանգարդը, նեոֆոլկլորիզմ, նեոկլասիցիզմ, հարյուրամյակի կեսի նոր տեխնիկաները և այլն):

ԲԱԺԻՆ Բ. ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

1. Երաժշտական ստեղծագործության վերլուծություն

Երաժշտության գեղարվեստական աշխարհը: Երաժշտական դրամատուրգիայի հասկացությունը: Ոճը երաժշտության մեջ:

Երաժշտագիտության մեջ երաժշտական լեզվի պատկերացումը:

Երաժշտական ստեղծագործություն: Ինտոնացիան և երաժշտության ինտոնացիոն կողմը: Ժանրը երաժշտության մեջ: Ֆակտուրա:

Թեման և թեմատիկ կազմակերպումը երաժշտության մեջ (տեսական և պատմական ասպեկտները): Երաժշտական ձևը XIX դարում:

Երաժշտությունը արվեստների սինթեզում: Վոկալ ձևերի վերլուծության մեթոդաբանության հիմունքները: Սոնատայնության սկզբունքը երաժշտության մեջ: Բարոկկոյի դարաշրջանի ձևերը:

Հայ ժողովրդական երգարվեստի հիմնական ժանրերը: Վիպական և պատմական երգեր: Աշխատանքային երգեր: Քնարական երգեր: Ծիսական երգ-երաժշտությունը Հայաստանում:

2. Հարմոնիա

Հարմոնիայի հասկացության պատմական էվոլյուցիան: Երաժշտական ամբողջում հարմոնիայի գեղարվեստական-կառուցվածքային գործառույթները: Լադ: Լադերի համակարգը: Լադի հիմնախնդիրը հարմոնիայի տեսության մեջ: Համահնչունը որպես հարմոնիայի սպեցիֆիկ գործոն, համահնչունների հիմնական տեսակները: Կոնսոնանս և դիսոնանս:

Ակորդ: Ակորդի կատեգորիայի պատմական էվոլյուցիան: Ակորդի հասկացությունը XX դարի երաժշտական-տեսական գրականության մեջ:

Ձայնատարություն: Ձայների ֆակտուրային գործառույթները:

Ինտերվալային համակարգերի սեռերը (պենտատոնիկա, դիատոնիկա, քրոմատիկա, միկրոքրոմատիկա և այլն):

Տոնայնություն: Տոնայնության պատմական էվոլյուցիան: Մոդալություն:

Դրա ձևերը հնագույն և ժամանակակից երաժշտության մեջ: Տոնայնական ֆունկցիաներ: Տոնայնական ֆունկցիաների կատեգորիաների զարգացումը վիեննական դասականներից XX դարի երաժշտության մեջ:

Մոդուլյացիա: Մոդուլյացիոնության դրսևորման կոնկրետ ձևերն ու մակարդակները: Մոդուլյացիա և շեղում:

Հարմոնիա և ձևակառուցում: Կադենցիաներ: Դասական երաժշտական ձևերի հարմոնիկ կառուցվածքի սկզբունքները:

Լադային համակարգի սկզբունքները հնագույն և արևելյան մոնոդիկ տարբեր մշակույթներում: Տոնայնության պրոբլեմը XX դարում: Նոր տոնայնություն: Ք.Քուչնարյանի տեսությունը հայ երաժշտության լադային համակարգի մասին: Հայ երաժշտության կվարտային հնչունաչարի հիմնական համակարգերը: Հիպոդորիական-էոլական համակարգ, դորիական մինոր: Իոնական-միքսոլիդիական մաժոր:

3. Պոլիֆոնիա

Պոլիֆոնիա: Կոնտրապունկտ: Բազմաձայնության զարգացման հիմնական փուլերը Միջնադարում և Վերածնության դարաշրջանում:

Խիստ ոճի կոնտրապունկտը և դրա ավանդույթները XVIII-XX երաժշտության մեջ: Ձևակազմավորման սկզբունքները XV-XVI դարերի պոլիֆոնիկ երաժշտության մեջ:

Մեսսա: Դրա տեսակների դասակարգումը: Վերածննդի դարաշրջանի վարպետների մեկնաբանման սկզբունքները:

Իմիտացիոն պոլիֆոնիա: Իմիտացիոն ձևերի դասակարգումը: Մեկնաբանման առանձնահատկությունները տարբեր դարաշրջաններում:

Վոկալ և գործիքային երաժշտության հարաբերակցության պրոբլեմը XV-XVII դարասկզբի երաժշտության մեջ:

Բարոկկոյի պոլիֆոնիայի առանձնահատկությունները:

Պոլիֆոնիան վիեննական դասականների ստեղծագործության մեջ:

Ֆուգան և դրա զարգացման հիմնական փուլերը: Ֆուգայի բաղադրիչների (թեմա, պատասխան, հակաշարադրանք, ինտերմեդիա) բնութագիրը: Դրանց էվոլյուցիան ֆուգայի զարգացման պատմության մեջ:

Բարոկ (բազմաթեմային) ֆուգան և դրա տարատեսակները: Խորալը Բախի ստեղծագործության մեջ և խորալային մշակումների տեսակները:

Բարոկկոյի դարաշրջանի տեսական աշխատությունները՝ նվիրված կոնտրապունկտին և ֆուգային: Ս.Ի.Տանենի աշխատությունները:

Պրեյլուդիան և ֆուգան XIX դարի կոմպոզիտորների ստեղծագործության մեջ: Պրեյլուդների և ֆուգաների ցիկլերը XX դարի երաժշտության մեջ: Կոնտրապունկտի զարգացման հիմնական միտումները XX դարում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ակնարկներ հայ արվեստի պատմության: Գիրք 1: Ակնարկ հայ երաժշտության պատմության: /Հեղինակներ՝ Ք.Կուշնարյան, Մ.Մուրադյան, Գ.Գյոդակյան/, Եր., 1963:
2. Ասատրյան Ա., Տիգրան Չուխաճյանի երաժշտական թատրոնը, Եր., 2011:
3. Ասատրյան Ա., Լիբանանահայ երաժշտություն. Արուսյակ Այնթապյան, Եր., 2012
4. Արևշատյան Ա., Ձայնեղանակների ուսմունքը միջնադարյան Հայաստանում, Եր., 2013
5. Արևշատյան Ա., Գրիգոր Գապասաքայանի երաժշտագիտական ժառանգությունը, Եր., 2013
6. Բրուտյան Մ., Հայ ժող.երաժշտական ստեղծագործություն, Ե., 1983:
7. Բրուտյան Ց., Սփյուռքահայ երաժշտական մշակույթը, Եր., 1982:
8. Գյոդակյան Գ., Էջեր հայ երաժշտության պատմությունից, Եր., 2009:
9. Գյոդակյան Գ. Կոմիտաս, Եր., 2000
10. Դերոյան Ն., Երաժշտական ստեղծագործության վերլուծություն, Եր., 1985:
11. Երնջակյան Լ., Հայ-իրանական երաժշտական կապերի պատմությունից, Եր., 1991:
12. Երնջակյան Լ., Աշուղական սիրավեպը մերձավորարևելյան երաժշտական առնչությունների համատեքստում, Եր., 2009:
13. Թահմիզյան Ն., Գրիգոր Նարեկացին և հայ երաժշտությունը. V-XVդդ., Եր., 1985:
14. Թահմիզյան Ն., Երաժշտությունը հին և միջնադարյան Հայաստանում, Եր., 1982:
15. Թահմիզյան Ն., Մակար Եկմայան: Կյանքն ու ստեղծագործությունը, Եր., 1981:
16. Թահմիզյան Ն., Ներսես Շնորհալիյն երգահան և երաժիշտ, Ե., 1973:

17. Թահմիզյան Ն., Տիգրան Չուհաճեան. Կեանքը եւ Ստեղծագործութիւնը, Փասատենա, 1999:
18. Թերլեմեզյան Ռ., Կոմիտաս, Եր., 1991
19. Ժամանակակիցները Կոմիտասի մասին, Եր., 1960
20. Ժամանակակիցները Սպենդիարյանի մասին, Եր., 1960
21. Կոմիտաս վարդապետ. Ուսումնասիրութիւններ եւ յօդուածներ, Գիրք Ա-Բ, Եր., 2005, 2007:
22. Կոմիտաս վարդապետ. Նամականի, Եր., 2009:
23. Կոմիտասական, Հ. 1-2, Եր., 1969, 1981:
24. Խաչատրյան Ա., Նամակներ, Եր., 1983, 1995, 2003
25. Հարությունյան Մ., Բարսամյան Ա., Հայ երաժշտության պատմություն, Եր., 1996:
26. Մելիքյան Սպ., Ուրվագիծ հայ երաժշտության պատմության, Ե., 1935:
27. Մուրադյան Մ., Հայ երաժշտական մշակույթի պատմություն. գիրք II: Հայ երաժշտությունը XIX դարում և XX դարասկզբում, Եր., 1970:
28. Մուրադյան Մ., Ուրվագիծ արևմտահայ երաժշտության պատմության (XIX դար և XX դարասկիզբ), Եր., 1989:
29. Նավոյան Մ., Տաղերի ժանրի ծագումնաբանությունը և ազատ մեղեդիական մտածողությունը հայ միջնադարյան մասնագիտացված երգարվեստում, Եր., 2001:
30. Շահվերդյան Ա., Հայ երաժշտության պատմության ակնարկներ, 19-20-րդ դդ., Եր., 1959:
31. Սովետական Հայաստանի երաժշտությունը (ժողովածու), Եր., 1973:
32. Փաշինյան Էդ., Հարմոնիա, Եր., 1987:
33. Փաշինյան Էդ., Պոլիֆոնիա, Եր., 1998:
34. Քուշնարյան Ք., Հայ մոնոդիկ երաժշտության պատմության և տեսության հարցեր, Եր., 2008:
35. Альшванг А. Людвиг ван Бетховен. М., 1970.
36. Асафьев Б. Избранные труды, т. 1-4. М., 1952-1955.
37. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Л., 1971.
38. Берлиоз Гектор. Мемуары. М., 1967
39. Вагнер Рихард. Избранные работы. М., 1978.
40. Васина-Гроссман В. Русский классический романс. М., 1956.
41. Геодакян Г. Пути формирования армянской музыкальной классики, Ер., 2006.

42. Григорян А. Армянская камерно-вокальная музыка, Ер., 1982.
43. Глинка М. Литературное наследие. М., 1973, 1975, 1977.
44. Григорьев С. Теоретический курс гармонии. М., 1981.
45. Грубер Р. История музыкальной культуры. Том 1-2. М. Л., 1941, 1959.
46. Гуляницкая Н. Введение в современную гармонию. М., 1984.
47. Друскин М. О западноевропейской музыке XX в. М., 1973.
48. Искусство Советской Армении за 60 лет. (Сост.-ред. Г.Ш.Геодакян), Ер., 1980.
49. История зарубежной музыки, М., вып. 1 (1973), вып. 2 (1974), вып. 3 (1984), вып. 4 (1983), вып. 5 (1988)
50. История полифонии: в 7-ми выпусках. Вып.2. Дубровская Т.Н. М., 1996.
51. История русской музыки. В 10 тт. М., 1983-1999.
52. История музыки народов СССР. тт. 1-5. М., 1970-1975.
53. История полифонии. Многоголосие средневековья X-XIV века, М., 1983.
54. История полифонии. Западноевропейская музыка XIX - начала XX века, М., 1986.
55. Катуар Г. Теоретический курс гармонии, ч. 1-2. М., 1924, 1925.
56. Квитка К. Избранные труды. тт. 1-2, М., 1971- 1973.
57. Конен В. Театр и симфония. М., 1975.
58. Курт Э. Романтическая гармония и ее кризис в [Тристане] Вагнера, М., 1975.
59. Кушнарев Х. Вопросы истории и теории армянской монодической музыки, Л., 1958
60. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 года. Т. 1-2, М., 1982-83.
61. Мазель Л. Проблемы классической гармонии. М., 1972.
62. Мазель Л., Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. М., 1967.
63. Мильштейн Я. Ф. Лист, части 1-2. М., 1959.
64. Музыкальная культура Армянской ССР, М., 1985.
65. Музыкальная культура древнего мира / Под ред. Р.И. Грубера. Л., 1937.
66. Музыкальная эстетика западноевропейского Средневековья и Возрождения. Составитель В.П.Шестаков. М., 1966.

67. Музыкальная эстетика Западной Европы XVII– XVIII вв. М., 1971.
68. Музыкальная эстетика Франции XIX в. М., 1974.
69. Мюллер Т., Полифония, М., 1989
70. Паисов Ю. Политональность в творчестве советских и зарубежных композиторов XX века. М., 1977.
71. Римский-Корсаков Н. Литературное наследие. Т. 1-18. М., 1955-1982.
72. Римский-Корсаков Н. Практический учебник гармонии. Полное собрание сочинений, т. IV. М., 1960.
73. Рихард Вагнер. Избранные работы. М., 1978.
74. Рухкян М. Армянская симфония. Исследовательские очерки, Ер., 1980.
75. Рухкян М. Портреты армянских композиторов, Ер., 2009
76. Саркисян С. Армянская музыка в контексте XX века, М., 2002.
77. Соллертинский И.И. Музыкально-исторические этюды. Л., 1956
78. Спендиаров Александр. Статьи и исследования, Ер., 1973.
79. Способин И.В. Музыкальная форма. М., 1947
80. Танеев С. Подвижной контрапункт строгого письма. М., 1959.
81. Тигранов Г. Армянский музыкальный театр. Очерки и материалы, том 1-4. Ер., 1956-89.
82. Традиции и современность. Вопросы армянской музыки. Книга 1-2, Ер., 1986-1996.
83. Хачатурян Арам (Сост. Г.Геодакян, ред. Г.Геодакян, Р.Степанян). Ер., 1972.
84. Худабашян К. Армянская музыка на пути от монодии к многоголосию. Ер., 1977.
85. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений: Вариационная форма. М., 1974.
86. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений: Общие принципы развития и формообразования в музыке, простые формы. М., 1980.
87. Чайковский П. Руководство к практическому изучению гармонии /1872/, Полное собр. соч., т. III-А. М., 1957.
88. Шавердян А., Комитас, М., 1989
89. Шнеерсон Г. Французская музыка XX века. М., 1964.
90. Юзефович В., Арам Хачатурян, М., 1990